

Yeni gTLD Tescil Sistemi

ICANN, 1998 yılından beri DNS politikalarının geliştirilmesinden sorumlu bir kurum olarak yeni genel üst seviye alanlarının geliştirilmesini hedeflemiştir. 2010 yılı itibarı ile 192 milyon gTLD ve ccTLD alan adı tescilinin sorumluluğunu taşımaktadır.

ICANN kuruluşundan önce 8 gTLDs vardı: **.com .edu .gov .int .mil .net .org .arpa**. ICANN 2000 - 2003 yıllarında topladığı öneriler neticesinde 2000 yılında **.aero .biz .coop .info .museum .name .pro** gTLD'lerini, 2004 yılında **.asia .cat .jobs .mobi .tel .travel** gTLD'lerini onaylamış ve kullanıma açmıştır.

Ekim 2007'de ICANN kuruluşlarından biri olan ve gTLD'lere ilişkin global internet politikalarını geliştirmekten sorumlu Generic Names Supporting Organization (GNSO) yeni gTLD lerin geliştirilmesi için yapmış olduğu önerinin 2008 Haziran'da ICANN Kurul toplantısında projelendirilmesine karar verildi.

ICANN ve görevlendirdiği kurul ve altkurullar bugüne kadar Ekim 2008 – Haziran 2011 döneminde 5 başvuru kılavuzu taslağı hazırlamış olup, Haziran 2011 'de gTLD sistemini kabul ederek, uygulanacak olan Kılavuz Başvuru kitabını yayınlamıştır.

352 sayfalık ve 6 modül içeren bu kılavuz, yeni gTLD'lerin başvuru sürecini açıklamaktadır ve bu doküman gTLD başvuru sahipleri için bir yol haritası niteliğindedir. ICANN tarafından açıklanan gTLD başvuru süreci, 12 Ocak 2012 tarihinde başlayacak, 4 ay süre ile başvurular kabul edilecek ve 12 Nisan 2012 'de sona erecektir.

Yeni gTLD'lerin getirilmesinin nedenleri arasında potansiyel başvuru sahiplerinin ASCII ve IDN (Latin alfabesi dışındaki dillerde Uluslar arası Alan Adı) formatlarında TLD alan adlarına olan talepleri, tescil merci hizmetlerinde rekabetin teşvik edilmesi, tüketicilere seçim hakkı tanınması, coğrafya ve hizmet sağlayıcı çeşitliliği sağlanması sayılmaktadır. Ayrıca halihazırda 21 gTLD ve 253 ccTLD 'nin sınırlarını aşmak, marka sahiplerine ve organizasyonlara kendi isimleri ile TLD yürütmelerine fırsat tanımak, pazarlama ihtiyaçlarına cevap vermektir.

ICANN bu yeni gTLD sistemi ile rekabetin artırılması, alan adı tescillerinde yaşanan sıkışıklığın giderilmesi ve yeni alan adı tescillerine imkan sağlamak üzere sınırsız sayıda gTLD 'lerin kullanımı için, 2012 yılında sınırsız sayıda gTLD 'nin başvuru sahipleri adına tescil edilmesini, marka sahiplerinin kendi marka adları için gTLD 'ler satın almasını, kullanıcıların bu gTLD'ler bazında araştırma yapmasını, markayı taşıyan alan adı tescillerinin marka ihlallerini azaltmasını hedeflemiştir.

Yeni gTLD sisteminde başvuru sahibi yeni bir alan adı satın almak yerine, tescil mercisi kurmak ve işlemlerini yürütmek ve ICANN ile bir sözleşme yapmak durumundadır. Yeni gTLD başvuru süreci "ilk gelen alır" prensibine dayanmamaktadır. ICANN başvuru için belirlenecek bir süre içinde başvuruları kabul edecek, başvuruların Başvuru kılavuzunda belirtilen kriterlere uygun olup olmadığı incelenecektir. Yeni TLD işletebilmek için, başvuru sahibinin birçok kriterin yanı sıra anlaşma gereklerinin zor teknik ve finans şartlarına uyabileceğini teyit etmesi ve önce delegasyon öncesi teknik testlerden geçmesi gerekmektedir.

Seçilen alan adı dizilerinin uluslar arası kabul edilen kanunlar altında tanınmış veya uygulanabilir yasal hakları ihlal etmemesi gereklidir. Bu tip yasal haklara örnekler Paris Anlaşması altında tanımlanan

Fikri Haklar, özellikle marka hakları, insan hakları ve Sivil ve Politik Haklar, özellikle konuşma özgürlüğü haklarıdır.

Marka tescili yeni gTLD tescil mekanizmasında bir gereklilik olmadığından, bir marka sahibi için önelikli haklar yoktur. Ancak marka ve başka hakların sahiplerinin başvurusu yapılan gTLD'lere karşı itiraz etmesi için bir mekanizma bulunmaktadır.

Yeni gTLD sisteminde tescil mercilerinin sadece kendi organizasyonel kullanımına yönelik, 3. Kişi başvurularına kapalı olarak işletilmesi mümkündür.

Birden fazla başvuru sahibinin aynı gTLD için başvurusu durumunda, başvuruların topluluk bazlı olması halinde karşılaştırmalı değerlendirme yapılması veya açık artırma yolu ile satılması öngörülmüş olup, Standard başvurularda anlaşmazlık doğrudan açık artırma ile çözümlenecektir.

Yeni gTLD'lerin belirli bir süre içinde kullanılması zorunlu kılınmıştır, bu nedenle kullanılması düşünülmeyen koruma / savunma amaçlı gTLD tescilleri yapılması mümkün değildir.

ICANN'in öngördüğü 2 tip yeni gTLD başvurusu var:

Community-based (Topluluk bazlı) TLD: Sınırlı bir nüfusun yararı için işletilen, tanımlı bir topluluğa yönelik gTLD'dir. Sanayi grupları veya toplulukları böyle bir başvurunun sorumlusu olabilir. Bu tip bir başvuru yapabilmek ve tanımlanmış bir topluluğun temsilcisi olarak kabul edilmek için:

1. Tanımlı ve sınırlı bir topluluk ile sürekli ilişkisi olduğunu kanıtlamak
2. Bu topluluk ile ilgili bir TLD dizisi için başvurmuş olmak
3. Başvurusu yapılan TLD'de tesil ve kullanım politikaları belirlemiş olmak
4. Topluluğu temsil eden bir kuruluşun onayını almış olmak.

Topluluk gTLD'lerine örnekler aşağıda verilmektedir.

.arab (Arapça konuşan topluluklar için)

Standard TLD: Topluluk bazlı olarak değerlendirilmeyen tüm başvurulardır. Her amaç için kullanılabilir, belirli bir kullanıcı topluluğu ile ilişkisinin olmasına gerek yoktur.

Olabilecek Standard TLD'lere örnekler aşağıda verilmektedir. Sanayi / sektör temsilcilerinin bir araya gelmesi halinde bu gTLD'ler için topluluk başvurusu yapılması mümkün olabilir.

.basketball
.family
.green
.money
.sale
.film
.music
.food
.news

.sport
.shop
.canon

Standart gTLD'ler altında değişik türde ibareler için tesciller yer alabilir:

Coğrafi TLD(GeoTLD) : Coğrafi yer isimleri için yapılaak başvurular Standard / communiyt based olarak değerlendirilebilir, örnekler aşağıdaki gibidir.

.munich
.paris
.nyc (New York City)
.tokyo
.africa
.lat (Latin America)
.med (Akdeniz / Mediterranean)

Marka TLD (Brand) : Sadece bir Őirketin Őirketięi amağları için kullanılan gTLD'si bir topluluk gTLD'sine benzer değerlendirilebilir, ancak Şirket ęalıŐanları ve tüketiciler adına tescil alınmasına izin veriyor ise yeni gTLD'lerin standart tipte görölmesi olasıdır. Şirketler marka veya Şirket adı için seğebilecekleri gTLD'nin Şirket ęalıŐanları, distribütörleri, lisans alanları, franchiseları tarafından kullanımına izin verebilir.

Yeni gTLD programı marka sahiplerinin kendi markalarını alan adı olarak tescil etmelerine ve ikinci seviye alan adlarını markalarının gTLD'si altında yönetme imkanı vermektedir. Şirket adı veya ana markası için (örneğin .microsoft) olduğu gibi, ürün adı (.windows, .bing), ürün kategorisi (.software, .games), endüstri terimi (.apps.) için de bir gTLD seğilmesi mümkün olacaktır.

Diğer yandan sanayiler ve diğer gruplar gTLD tescil imkanına sahiptir, her sanayici veya grup üyesi bu gTLD altında kendi ikinci seviye alan adını kayıt edilebilecektir. Örneğin sigorta Őirketleri birlikte ".sigorta" alanını tescil etmek isteyebilir, bu alan adı altında grubun her bir üyesi kendi markalarını içeren ikinci seviye alan adını örneğin "deris.sigorta" alan adını tescil edebilir. Benzer Şekilde ".istanbul" Őehir adı için bir başvuru yapılabilir ve İstanbul'da kurulmuş ticari işletmeler veya organizasyonlar kendi markalarını veya isimlerini içeren ikinci seviye alan adlarını örneğin "deris.istanbul" tescil edebilir.

Başvuru Prosedürü

Dünyanın herhangi bir yerinden kamu veya özel organizasyonlar yeni gTLD yaratmak ve iŐletmek üzere başvurabilirler. Bireysel veya tek kişinin yaptığı başvurular, yeni gTLD mekanizmasının karmaŐıklıęı ve gerekli kaynakların seviyesi nedeniyle kabul edilmeyecektir. Aynı Şekilde kurulacak olan tüzel kiŐilikler veya gelecekte kurulacak veya başvurusu askıdan olan Şirketler başvuru yapamamaktadır.

Başvuru sahibi Şirketlerin ticari ve cezai geçmiŐi ile birlikte cypersquatting davranıŐı konusunda bir geçmiŐi olup olmadığı araştırılacaktır. Dünyanın en büyük 25 borsasında listelenen Şirketler başvuru sahibi geçmiş taramasını başarı ile aŐmış kabul edilir. Borsada yer almayan başvuru sahipleri için ise, ICANN uluslar arası bir geçmiş tarama hizmet sağlayıcısı ile ęalıŐacak ve araştırma yaptıracaktır. ICANN belirli bir suç hakkında ceza almış başvuru sahiplerinin başvurusu red etme yetkisine sahiptir. UDRP dosyaları ve yasal veritabanlarında başvuru sahibi hakkında araştırma yapılarak, cybersquatting konusunda bir davranıŐ Őablonu olup olmadığı da araştırılacaktır. Başvuru sahibi aleyhine olan ve biri son 4 yıl içinde karara bağlanan üç veya daha fazla sayıda karar bulunması cybersquatting davranıŐı konusunda bir Őablon olarak kabul edilir.

Yeni gTLD başvuruları turlar halinde kabul edilecektir. İlk turda elde edilen bir gTLD için başka turlarda başvurulamayacaktır. Bu başvuru süreci marka sahipleri için risk teşkil edebilir, özellikle de birden fazla 3. Kişinin bir gTLD üzerinde hak sahibi olduğunu gösterebileceği (yani farklı sınıflarda veya ülkelerde / bölgelerde aynı markaya sahip olan taraflar) ve başvuru yaptığı durumlarda. Jenerik terimlere benzeyen markalar özellikle bu riskle karşı karşıya olacaktır. Marka sahiplerinin markalı gTLD için sonraki başvuru turlarını beklemesi durumunda ise, karşılaşılabilecek risklerden biri başvurusu yapılacak markalı gTLD'nin daha önceki turlarda verilen gTLD'lere benzer bulunması ve tescile kabul edilmemesidir. Bu risk özellikle IDN alan adlarının da yeni gTLD sistemine dahil olması nedeniyle artmaktadır, zira IDN alan adları da benzerlik açısından değerlendirilecektir. Şirketler ilk turda başvuru yapmayı düşünmüyorlar ve sonraki başvuru turlarını beklemeye karar veriyorlarsa, uzun bir süre beklemeyi de göze alıyorlar, zira ilk turda yüzlerce veya binlerce başvurunun değerlendirilmesi uzun sürecektir. ICANN 3 ay sürecek olan ilk başvuru döneminde 500 civarında başvuru beklemekte olup, başvuru değerlendirmesinin 9 ila 20 ay sürmesi beklenmektedir.

Topluluk gTLD başvuruları Standard başvurulara göre tercih edilmektedir, yani belirli bir gTLD için aynı zamanda hem bir Standard hem de topluluk başvurusu yapılması halinde veya topluluğun başvuruya itiraz etmesi durumunda Standard başvurunun red edilme riski bulunmaktadır. Örneğin bir çikolata üreticisi "çikolata" kelimesi için gTLD başvurusu yapabilir, ancak üreticiler birliği böyle bir başvuruya itiraz edebilir. Topluluklar her başvuruya itiraz etme gücüne sahipler. Aynı veya benzer stringler için birden fazla topluluk bazlı başvuru olduğunda ise açık artırma sözkonusu olacaktır.

Yeni gTLD başvuruları 12 Ocak 2012 tarihi itibarı ile on-line olarak yapılabilecektir. Bir sonraki başvuru turunun ne zaman yapılacağı belirlenmemiştir.

Değerlendirme kriterleri arasında aşağıdakiler yer almaktadır:

String değerlendirmesi: başvurusu yapılan yeni gTLD'nin mevcut bir TLD 'ye veya aynı tur içinde başvuru yapılmış diğer gTLD'lere benzerliği nedeniyle karışıklık yaratıp yaratmayacağı değerlendirilmektedir.

Başvuru sahibi değerlendirmesi : Yeni gTLD başvuru sahibi, sözkonusu gTLD içinde tüm ikinci seviye alan adlarını yönetmek için de başvurmuş kabul edilmektedir. Buna göre başvuru sahibinin ikinci seviye alan adları için bir sicili yönetecek kaynaklara ve teknik yapıya sahip olup olmadığı değerlendirilir. Örneğin Türk Telekom şirketi "turktelekom" gTLD 'si için başvurduğunda, aynı zamanda bu gTLD altında tüm ikinci seviye alan adlarını örneğin "telefon.turktelekom" veya "tarife.turktelekom" alan adlarını da yönetmek için de başvurmaktadır ve ICANN'e bu alan adlarının sicilini yönetebileceğini kanıtlamalıdır.

Başvuru süreci 4 aşamalıdır.

- Başlangıç Değerlendirmesi (185,000.- US\$ başvuru ücreti)
- Uzatılmış Değerlendirme (50,000.- US\$ ek ücret)
- İtiraz ve İhtilaf Çözümü, (50,000 – 100,000.- US\$ arasında masraf)
- String Çakışma Çözümü.

Yeni gTLD sisteminde başvuruların değerlendirme sürecinde ICANN tarafından seçilmiş uzman paneller görev alacaktır:

String (dizi) Benzerlik Paneli: Başvuru değerlendirme sürecinde, önerilen gTLD dizisinin Rezerve Edilmiş isimler, halihazırda mevcut TLD, veya yeni başvurusu yapılan gTLD dizileri ile benzerlik göstermesi nedeniyle kullanıcıların karıştırma ihtimalini değerlendirecektir.

DNS Kararlılık (Stability) paneli : başvurusu yapılan dizinin DNS güvenliğine veya kararlılığına olumsuz yönde bir etkisinin olup olmayacağını değerlendirmektedir.

Coğrafi İsimler Paneli : Başvurusu yapılan gTLD'nin Başvuru Kılavuzunda tanımlandığı gibi coğrafi bir ismi temsil edip etmediğini inceler. Coğrafi bir isim olması halinde panel ilgili hükümet veya kamu mercilerinden gerekli dokümanların sunulup sunulmadığına ve dokümanların gerçek olup olmadığına bakar.

Teknik Değerlendirme paneli: Başvuru sahibinin bir gTLD tescil mercisini teknik ve operasyonel olarak işletip işletemeyeceğini tespit etmek için her başvurunun teknik verilerini inceler.

Finans Değerlendirme Paneli : Başvuru sahibinin bir gTLD tescil mercisini finansal olarak işletip işletemeyeceğini tespit etmek için her başvuruyu iş, finans ve organizasyon kriterlerini bakımından inceler.

Tescil Mercisi Hizmetleri Teknik Değerlendirme paneli (RSTEP) : Başvuru sahibinin önerdiği tescil mercisi hizmetlerinin DNS sisteminde güvenlik veya kararlılık sorunları yaratıp yaratmayacağını inceler.

gTLD sayısındaki artış ikinci seviye alan adlarının sayısında artış ve buna bağlı olarak ihtilaf sayısında artış olacaktır. Başvuru sayısı ve ihtilaflarını yönetebilmek için, yeni gTLD sicil operatörlerinin bir Sunrise Süresi işletmesi (öncelikli hak sahiplerine başvuru önceliği verilen bir sürecin işletilmesi) veya Marka Talep Hizmeti sağlaması talep edilmektedir.

Sunrise Süresinde, mutlak red nedenleri açısından tescil öncesi inceleme yapan ülkelerde / bölgelerde tescil edilen markaların, Marka Clearing House tarafından onaylanan markaların ve önceki statü ve anlaşmalarla korunan marka sahipleri, markalarını ikinci seviye alan olarak tescil etme yetkisine sahip olacaklardır.

Marka Talep hizmeti kapsamında ise Marka Clearing House tarafından onaylanan mevcut marka hakları konusunda başvuru sahiplerine ve hak sahiplerinin tescil başvurularına ilişkin bilgilendirme yapıldığı bir sistemi önermektedir.

Bir başvurunun sonuçlanma süresi için aşağıda 9 olası senaryo verilmiştir.

Senaryo	Başlangıç Değerlendirme	Uzatılmış Değerlendirme	İtiraz Yapılmış	String Çakışması Var	Delegasyon için Onaylanmış	Tahmini süre
1	Geçti	Yok	Yok	Hayır	Evet	9 ay
2	Geçemedi	Geçti	Yok	Hayır	Evet	14 ay
3	Geçti	Yok	Yok	Evet	Evet	11.5-15 ay
4	Geçti	Yok	Başvuru Sahibi Talebini sürdürüyor	Hayır	Evet	14 ay
5	Geçti	Yok	İtiraz eden Talebini sürdürüyor	Yok	Hayır	12 ay
6	Geçemedi	Terk	Yok	Yok	Hayır	7 ay
7	Geçemedi	Geçmedi	Yok	Yok	Hayır	12 ay
8	Geçemedi	Geçti	Başvuru Sahibi	Evet	Evet	16.5 – 20

			Talebini sürdürüyor			ay
9	Geçemedi	Geçti	Başvuru Sahibi Talebini sürdürüyor	Evet	Hayır	14.5 – 18 ay

İtiraz Süreci

Yeni gTLD başvurusunun tescilli veya tescilsiz bir marka içermesi durumunda ICANN marka haksahiplerine bir bildirim yapmayacaktır. Ancak ihlal olduğu belirlenen başvurularda Standard UDRP veya yeni URS prosedürüne göre itiraz edilmesi mümkündür.

12 Nisan 2012 tarihinde sona eren başvuru turunda yapılmış olan gTLD'ler 27 Nisan 2012'de 60 günlük bir süre için yayınlanacak olup, formal itiraz mekanizması işletilecektir. İdari açıdan eksik olmadığına karar verilen başvurular, kamu tarafından incelenmesi ve görüş sunulması için belirli ICANN web sitesinde yayınlanacaktır. Formal gereklilikleri yerine getirmeyen başvurular ise uzatılmış değerlendirme sürecine dahil edilebilir.

Bu aşamada kamunun görüşleri ve GAC erken uyarıları alınacaktır. Yayın aşamasında yeni gTLD'lerin gizli tutulmasına gerek olmayan bilgileri, örneğin başvuru sahibi bilgileri gibi, yayınlanmaktadır.

GAC erken uyarı sisteminde yeni gTLD'nin kamu düzenine aykırı olması durumunda başvuru sahibine uyarı yapılarak başvurusunu geri çekmesi istenmektedir.

Mevcut hakları ihlal eden yeni gTLD başvurularına öngörülen itiraz süresinde itiraz edebilmek için ise marka sahiplerinin her yeni gTLD başvuru yayınına yakından takip etmesi gerekecektir.

Üçüncü kişiler veya marka sahipleri başvurusu yapılan gTLD'lerin herhangi birine formal itiraz sunabilirler. İtirazların ICANN'a değil, ilgili DRSP (Dispute Resolution Service Provider) nezdinde yapılması gerekir. İtirazlar, başvuruların Kasım 2012'ye kadar yani yaklaşık 7 aylık süre içinde ilk incelemesinin yapılması planlanmıştır. İtirazların ve GAC tavsiyesinin sunulması inceleme ve değerlendirme sonuçlarının ICANN sitesinde yayınlanması itibarı ile 2 haftalık bir süre içinde yapılmalıdır.

İtirazlar aşağıda belirtilen 4 gerekçe ile yapılabilir:

String Karıştırılma İhtimali – başvurusu yapılan gTLD string mevcut TLD veya başvuru turu sırasında yapılan başka bir gTLD 'ye karıştırılacak derecede benzer olması nedeniyle

Yasal Haklar (Legal Rights Objection) – başvurusu yapılan gTLD itiraz sahibinin mevcut yasal haklarını ihlal etmektedir

Sınırlı Kamu yararı itirazı [Limited Public Interest Objection]1 – başvurusu yapılan gTLD uluslar arası hukuk prensipleri kapsamında genel olarak kabul gören ahlak ve kamu düzeni normlarına aykırıdır. Bu tip genel prensipleri içeren yasalar İnsan Hakları Beyanamesi ve Uluslar arası sivil ve Siyasal Haklar Anlaşması olup, uluslar arası yasaların prensiplerine dayanmayan ulusal yasalar bu tip itirazlar için geçerli bir gerekçe olarak kabul edilmez.

Topluluk İtirazı (Community Objection) – Başvurusu yapılan gTLD'nin açıkça veya dolaylı olarak hedef aldığı topluluğun belirli bir bölümünün gTLD'ye itirazı vardır.

İtiraz sahiplerinin itirazlarının kabul edilmesi için belirli şartları yerine getirmesi gerekmektedir. İtirazların tümü İhtilaf Çözüm Hizmet Sağlayıcı (DRSP) tarafından atanacak bir Uzman paneli

tarafından , itiraz edenin itiraz yapmak için gerekliliklere sahip olup olmadığına ilişkin olarak incelenecektir.

4 tip itiraz için belirlenen İhtilaf Çözüm Hizmet sağlayıcılar aşağıda belirtilmektedir:

- International Centre for Dispute Resolution (international branch of American Arbitration Association (AAA) string benzerliğine ilişkin itirazları değerlendirecek hizmet sağlayıcıdır.
- Arbitration and Mediation Center of the World Intellectual Property Organization yasal haklar bazında yapılan itirazları değerlendirecek kurumdur.
- International Center of Expertise of the International Chamber of Commerce Sınırlı kamu yararı ve Topluluk itirazlarını değerlendirecek kurum olarak seçilmiştir.

Aynı ya da benzer diziler (string) için başvuran başvuru sahipleri, aralarında anlaşabilirler. Topluluk bazlı başvurularda topluluk öncelik (karşılaştırma) değerlendirmesi yapılabilir, topluluk başvuruları Standard başvurulardan üstün kabul edilir. Anlaşma sağlanmayan durumlarda ICANN yeni gTLD için açık artırma yapmaktadır.

Alan adı ihtilaflarının Uniform Rapid suspension sistemi (URS) ile çözülmesi de mümkündür. URS ihlal fiilinin çok açık olduğu durumlarda etkili ve ekonomik bir çözüm yolu olarak önerilmektedir. UDRP ye göre kanıt yükü fazladır, açık ve ikna edici kanıtlar gerektirmektedir. UDRP’den farklı olarak alan adı şikâyet edene transfer edilmemekte, alan adı tescil süresi boyunca beklemeye alınmaktadır. URS şikâyeti yapılan tarafın cevap süresi 14 gündür. URS’nin amacı çok açık marka ihlallerinin kısa sürede çözülmesini sağlamaktır.

Son olarak PDDRP sisteminden bahsetmek gerekir. Marka Post Delegation İhtilaf Çözüm Prosedürü, bir tescil sicil operatörünün sistematik marka ihlali veya bir gTLD’nin uygun olmayan amaçlar için kullanımına karşı şikâyet sunulması için kullanılacak itiraz prosedürüdür.

Öngörülmesi gereken masraflar

Yeni bir gTLD başvurusunun değerlendirilmesi için ödenecek ücret 185,000.- US\$ ‘dir. Uzatılmış değerlendirme yapılması halinde ilave olarak 50,000.- US\$ ücret talep edilmektedir. Kredi mektubu alınması koşulu bulunmaktadır.

Aynı gTLD için birden fazla başvuru yapılmış olması durumunda, “.marka” için bir açık artırma yapılacağına dikkate alınması gerekir.

Başvurunun Değerlendirmesi olumlu sonuçlandığında, başvuru sahibi ICANN ile 10 yıllık bir Tescil merci anlaşması imzalar, bu anlaşma kapsamında ilk 50,000 alan adı için yıllık sicil ücreti olarak 25,000.- US\$ ve 50,000 adet alan adı tescilinden sonraki her alan adı için 0.25.- US\$ miktarında işlem ücreti ödenecektir.

Başvuru aşamasından sonra string çakışması ve itiraz aşaması nedeniyle yapılacak itirazlara cevap vermenin de bir maliyeti olacaktır. Formal itiraz sunmak veya formal itiraza cevap vermek için ihtilaf çözüm ücretlerinin 1,000 - 5,000 US\$ arasında olup, Panel seçimi için ise panelin büyüklüğüne ve konunun karmaşıklığına göre 2,000 - 122,000.- US\$ olması mümkündür.

Tescil sicilinin kurulması ve işletilmesi için maliyetlerin 1 yıl için yaklaşık 500.000 US\$'e 2 milyon US\$ olması beklenmektedir. Zira tescil sicilinin idaresi ve politikaların yürütülmesi için yeni gTLD sahibinin çalışanlara ihtiyacı olacaktır. Özel muhasebe ve kontrol işlemleri, hukuki işlemler, sicil alt yapının kurulması ve şirket içinde veya dışında işletilmesi gibi işlemlerin tümünün maliyetinin hesaplanması gerekir. Sicillerin hizmet yelpazesi genişler, DNS işlemleri, veritabanı yaratılması ve yürütülmesi, protokollerin birbiriyle iletişiminin sağlanması, gerekir. Sicilin 3. Kişilerin başvurularını kabul etmeden önce tüm bu işlemlerin hazırlanması gerekir. gTLD tipine göre, gTLD sahiplerinin sicil operatörleri ve ilgili siciller ile anlaşmalar yapması, uygulama ve test planları yapması, müşteri hizmet biriminin kurulması, Standard veya topluluk bazlı gTLD ler üzerinde hak koruma işlemlerini yürütmesi ve başvuruları yönetmesi gerekir. Alan adı başvurularının başvuru, tescil, değişiklik ve yenileme işlemlerinin yapılması, Whois ve diğer sicil Kayıplarının doğru şekilde kayıt edilmesi ve korunması gereklidir. Tüm bu işlemlerin şirket dışında başka ve hâlihazırda alan adı tescil mercisi olarak çalışan bir şirkete verilmesi de düşünülebilir.

Marka sahibi markası için aldığı tek gTLD altında işlem yapmayı amaçladığında tüm mevcut alan adı portföyünü terk etmeyi düşünebilir. Ancak, şu noktalara dikkat etmek gerekir: Tek bir alan adı tescili tüm internet veya dünyanın belirli bir bölümünde işlemeyebilir. Bazı ISP (internet Service Provider)'ler yeni TLD'lerin düzgün çalışmasını desteklemeyebilir. Örneğin. info jenerik alanı kimi ülkelerin ISP'si üç harften fazla harften oluşan TLD'lere izin vermediği için sorunlar yaşamıştı.

Diğer yandan daha önce .com veya ccTLD üzerinden yayın yapan websitelerine yeni markalı gTLD altından ulaşılması için müşterilerin de eğitilmesi gerekir. Alan adı sahibinin mevcut sistemde önceki alan adı tescillerinin bağlantılarının güncellenmesi ve müşterilerin bu yönde bilgilendirilmesi, e-ticaret / satış sitelerinde de yeni markalı gTLD adreslerine yönlendirme yapılmasının gizli maliyetlerini de hesaplamak gerekir.

Yeni gTLD 'ler karşısında şirketlerin hâlihazırda uyguladığı alan adı politikalarını yeniden incelemesi ve değiştirmesi gerekecektir.

Yeni gTLD sisteminin marka sahipleri için avantajları

Markanız için bir TLD sicili satın almak suretiyle

- Güvenli bir iletişim kanalına sahip olursunuz
- Kullanıcılar için güvenilir bir iletişim ortamı sağlar
- E-ticareti güvenilir kılar
- Arama motorlarında üst sıralara yerleşirsiniz
- Sahip olduğunuz TLD içinde kötü niyetli tescillerin olması mümkün olmaz
- Ana markadan oluşan bir alan adına sahip olur, bu alan adı ile birlikte alt markalarınızı tek bir alan adı altında toplayabilirsiniz

Yeni alan adı sisteminde marka sahiplerinin marka imajını geliştirmek, müşterileri ve ticari iş ortakları için güvenli iletişim kanalları oluşturmak mümkün olacak, şirketlerin kendi markaları için yeni gTLD alması ile "bir internet adası"nın sahibi olacak, müşteriler, iş ortakları ve şubeler bu güvenli ortamda buluşup ilişkilerini güçlendirecek ve Pazar payı kazanacaktır. Şirket kontrolü altındaki alan adlarının kontrol edilmesi ve yeni tip on-line hizmetler verilmesi mümkün olacağı gibi, bir marka etrafında on-line bir topluluk oluşturulma imkanı doğacaktır. On-line reklam harcamalarının azaltılması da sözkonusu olacaktır, zira hedefe dönük arama sonuçları elde edilebilecektir. Müşterilerine kendi markasının alan adlarını sunması da mümkün olacaktır.

Marka gTLD'lerinin sahipleri alan adı tescil politikalarını kendileri belirleyebildiğinden – yani başvuru sahipleri için koşulları belirlediğinden – içerik kontrolü yapabildiğinden, başvuru sahiplerinin istenmeyen faaliyetlerini tümüyle engelleme ve cybersquatters faaliyetlerini (alan adlarının sahip olmadıkları markaları içermesini, kendi gTLD sistemlerinde önleyebileceklerdir. Kötü niyetli faaliyetler başka gTLD tescillerinde devam edebileceğinden, yeni alan adı tescillerinin takibine devam etmek ve bunlara karşı hakların savunulmasına devam edilmesi gerekli olacaktır.

Markalı bir gTLD içinde yetkisiz satış yapmak daha zor olacaktır, zira sadece yetkili satıcılar ilgili gTLD kapsamında ikinci seviye alan adlarına sahip olabilecektir, sahte ve taklit ürün faaliyetleri ancak bir markanın gTLD'si dışında olabilecektir, bu da müşterilerin yasal ürün ve hizmetlerini güvenli bir şekilde markanın gTLD'sinden satın almasını sağlayacaktır. Şirketler kendi markalı gTLD'leri kapsamında politikalarına uyulup uyulmadığını kontrol edebilecektir. Phishing denilen ve sahte websitesi sahipleri yine tehlike oluşturabileceklerdir, ancak markalı gTLD içinde buna fırsat bulamayacaklardır.

Markalı gTLD'nin e-mail adreslerinin satışından kar elde edilmesi dahi mümkün olabilecektir.

Ancak bir alan adı sicilinin kurulması ve işletilmesi için öngörülecek masrafların en az 500.000 US\$ olarak öngörülmesi nedeniyle, izinsiz marka kullanımını önlemek dışında operasyonel olarak olumlu bir etkisi olmayacaksa yeni bir gTLD satın alınmasını önermek zordur.

Yeni gTLD sisteminin marka sahipleri için Riskleri

Sayırsız yeni gTLD'nin tescili ile birlikte kötü niyetli alan adı tescillerinin sayısında ciddi bir artış beklenmektedir, bu nedenle kötü niyetli faaliyetlerin takibinin genişletilmesi gerekli olacaktır.

Günümüzde şirketlerin alan adı portföylerinin % 90'ı savunma amaçlı alan adı tescillerinden oluşmaktadır. Yeni gTLD'lerin sayısı ile bu sayının artması beklenmektedir. Ancak ICANN ile en az 10 yıllık bir anlaşma yapılacak olması, gTLD'nin işletilmesi ve kurulması için gerekli iş, operasyonel ve teknik gerekliliklerinin yüksek olması ve yüksek maliyetler, çok sayıda yeni gTLD'nin alınmasını zorlaştırabilir.

Ayrıca şekil markaları yeni gTLD sistemine dahil edilmemiştir. Bu açıdan aşağıdaki soruların değerlendirilmesi gerekir.

- Markayı taşıyan gTLD nin 3. Kişiler tarafından alınması halinde yasal yollar nedir ?
- Sektör, sanayi, teknik alana ilişkin jenerik ibare için gTDL'nin bir kişi / şirket tekeline verilmesi durumunda 3. Kişilerin kullanımı ne olacak ?
- 3. Kişilerin markayı kullanmaması için koruma / savunma amaçlı tesciller alınması ve ek masraf yapılması gerekir.

Küçük ve orta ölçekli işletmeler veya kar amacı gütmeyen organizasyonlar için yeni gTLD'lerin başvuru maliyetleri büyük bir engel oluşturmaktadır. Bu tip organizasyon ve işletmeler yeni gTLD sisteminin dışında bıkarılmış ve haklarını korumak konusunda ciddi engeller ile karşı karşıyadır.

Yatırımı göze alan marka sahipleri için göz önünde bulundurulması gereken önemli konulardan biri, ICANN ile 10 yıllık bir süre için yapılacak olan anlaşmadır. Zira gTLD sicilinin yürümemesi ve sahibi tarafından işlemlere son verilmek istenmesi halinde, ICANN ile yapılan anlaşma uyarınca gTLD'nin satılması veya ilgilene 3. Kişilere satılması mümkündür. Bir markayı veya jenerik ibareyi içeren gTLD'nin başka bir şirkete, örneğin rakip bir şirkete satılabilmesi, marka değerinin azalması ile birlikte hakların ihlali anlamına gelmektedir ve marka sahiplerinin marka koruması için yapmış oldukları tüm eylemlerin yıkılması demektir.

Hazırlayan : Berrin Kalenderli / 2011

Kısaltmalar :

TLD (Top Level Domain) – Üst seviye Alan, bir alan adının sonuna konmuş bir uzantıdır.

Genel Üst Seviye Alan İsmi (gTLD) – en az üç ve daha fazla harften oluşan jenerik nitelikte uzantılardır.

ccTLD (country code TLD) - Her ülke ve bölge için iki harfli ülke kodu (ISO) ile oluşturulan alan adı uzantıdır. Üst Seviye Alan sonuna ülke kodu eklenerek veya sadece ülke kodu kullanılabilir.

GNSO – Jenerik İsimler Destek Organizasyonu, global internet politikalarının geliştirilmesinden sorumlu ICANN kuruluşlarından biridir.

DNS (Domain Name system) – Alan adı sistemi

RPMs (Right Protection mechanism) – Hak Koruma Mekanizmaları

DAG (Draft Applicant Guidebook) – Taslak Başvuru Kılavuzu

IDN (Internationalized Domain Name) – Latin alfabesi kullanılmayan alan adlarıdır.

İkinci Seviye Alan adı (second level domain SLD) – TLD altındaki alandır. Örn. Example.com adresinde “com” TLD, “example” kelimesi ikinci seviye alandır. İkinci seviye alanları genellikle alan adı tescili alan kuruma atfeder.

ESM (Expedited Domain Name Suspension Mechanism) – LRO Legal Rights Objections

Pre (TLD) Delegation dispute Resolution Procedure – Haksahiplerinin alan adı başvuru sahiplerine karşı kullanacakları prosedür

Post (TLD) Delegation Dispute Resolution Procedure – Başvuru sahiplerinin tescil mercilerine karşı kullanacakları prosedür

IPC (Intellectual Property constituency – ICANN'nin GNSO'sunun 6 kurulundan biri olup, IP konusunda politika geliştirilmesi ile görevlidir.

Cybersquatting (siber gecekondur kurmak) – Başka bir kişiye ait markadan ktu niyetli olarak yararlanmak için bir alan adının tescil edilmesi, yönlendirilmesi veya kullanılmasıdır. Ktu niyetli alan adı tescilleri marka haksahibine yüksek fiyatlara satışa sunulmakta ve haksız kazanç sağlanmaktadır.

STI (Special Trademark Issues Work Team) – GNSO tarafından marka koruma uygulama modellerinin incelenmesi için kurulan alışma grubu.

Kaynaklar :

- gTLD Applicant – Guidebook (30.05.2011)
- Corrs In Brief – November 2010
- MarkMonitor – WhitePaper – October 2010
- An Economic Framework for the Analysis of the Expansion of Generic Top-Level Domain Names, June 2010
- ICANN – Factsheet, New gTLD program
- **HOGAN LOVELLS COMMENTS TO ICANN ON THE NEW gTLD, SEVERAL**
- ["32nd International Public ICANN Meeting"](http://par.icann.org/). ICANN. 2008-06-22. <http://par.icann.org/>.
- [^ "Names Council Solicitation of Comments for Consideration of New Generic Top-Level Domains"](http://www.icann.org/dns0/new-gtlds-01apr00.htm). ICANN. 2000-04-01. <http://www.icann.org/dns0/new-gtlds-01apr00.htm>.
- [^ ^a ^b "New gTLD Program: Draft Applicant Guidebook \(Draft RFP\)"](http://www.icann.org/en/topics/new-gtlds/draft-rfp-24oct08-en.pdf). ICANN. 2008-10-24. <http://www.icann.org/en/topics/new-gtlds/draft-rfp-24oct08-en.pdf>.
- [^ "ICANN - Draft Applicant Guidebook, v4"](http://www.icann.org/en/announcements/announcement-4-31may10-en.htm). <http://www.icann.org/en/announcements/announcement-4-31may10-en.htm>.
- [^ "ICANN new gTLD announcements"](http://www.icann.org/en/topics/new-gtlds/news-en.htm). <http://www.icann.org/en/topics/new-gtlds/news-en.htm>.
- [^ "New TLDs TV list"](http://www.newtlds.tv/newtlds/). <http://www.newtlds.tv/newtlds/>.
- INTA webcast : Overview of New gTLDs The application Period (July 2011)
- INTA Bulletin, November 1, 2010, Vol. 65, No 19, "To TLD or Not to TLD, that is the question"